

O LIPNICKIM KONKURSIE PALM SŁÓW KILKA

Już po raz 67. na lipnickim rynku odbędzie się Konkurs Palm Wielkanocnych – wydarzenie głęboko zakorzenione w tradycji i tożsamości Lipnicy Murowanej. Od pokoleń lipczaninie wykonywali palmy, które święcone były w Niedzielę Palmową. Początkowo nie były one ani tak wysokie, ani tak bogato zdobione jak dziś. Palma stanowiła ważny symbol zamożności gospodarza i jego statusu społecznego - jej wysokość zależała od wielkości gospodarstwa. Mówiono, że „ile morgów ziemi, tyle metrów palmy”. Wraz ze wzrostem popularności konkursu rosły też palmy.

Do dziś z uśmiechem wspominana jest anegdota z lat 60. XX wieku, kiedy to konkurs wzbudził kontrowersje z ówczesnym lipnickim proboszczem ks. Janem Sarną. Duchowny nie był zadowolony z faktu wnoszenia bardzo wysokich palm do kościoła – zasłaniały one ambonę i sięgały wiszących pod sufitem żyrandoli. Obawiając się o wytrzymałość kościelnych „pajaków”, ustawił w Niedzielę Palmową przed świątynią pniak i - jak wspominają mieszkańcy – osobiście siekierą obcinał te palmy, które jego zdaniem stanowiły zagrożenie.

W 1958 roku Józef Piotrowski – społecznik, poeta i wielki miłośnik Lipnicy - chcąc uchronić zanikającą wówczas tradycję wykonywania palm, zainicjował i zorganizował pierwszy Konkurs Lipnickich Palm. Dziś wydarzenie to, obok religijnego wymiaru, stanowi rozpoznawalną w całej Polsce markę gminy Lipnica Murowana.

Palmy oceniane są w pięciu kategoriach wysokości oraz według takich kryteriów jak: wysokość, ułożenie pręci, wiązania, smukłość oraz zdobienie. Tradycyjne lipnickie palmy wykonywane są wyłącznie z naturalnych surowców. Trzon palmy stanowi wiklina, która służy także do wiązania starannie ułożonych pręci. Palmę zdobią kolorowe kwiaty i wstążki z bibuły, baze oraz zimozielona roślinność, a jej zwieńczeniem jest wiązka trawy stawowej. Zgodnie z tradycją palma musi mieścić się w dłoniach wykonawcy i zostać postawiona wyłącznie siłą ludzkich rąk. Aby spełnić ten wymóg, wysokie palmy wzmocniane są drewnianą tyczką.

Zwyczajowo najmłodszy uczy się wykonywania palm od ojców i dziadków, którzy przekazują swoją wiedzę i umiejętności kolejnym pokoleniom. W dniu konkursu wspólnie niosą palmy na lipnicki rynek, a po ich poświęceniu uczestniczą w uroczystościach kościelnych. Z poświęconych palmowych witek gospodarze wykonują krzyżyki, które w Wielki Piątek wbijają w pola i zagony oraz umieszczają w centralnym miejscu domu - na pamiątkę śmierci Jezusa. Według tradycji krzyżyki te mają chronić domostwa, gospodarstwa i plony przed żywiołami.

Palmy niskie i średnie (do 15 metrów) ustawiane są wokół kolumny św. Szymona z Lipnicy, stojącej w centralnej części rynku. Najwyższe palmy – osiągające nawet ponad 30 metrów - mocowane są do lip rosnących wokół rynku. O dopuszczeniu palmy do konkursu decyduje jej poprawne postawienie. Sam moment stawiania palm jest najbardziej widowiskowym elementem wydarzenia i wymaga od twórców ogromnego kunsztu i precyzji. Regulamin konkursu jasno określa, że stawianie palm musi odbywać się w sposób naturalny, przy użyciu siły ludzkich mięśni, lin i wideł - bez mechanicznych dźwigów czy wyciągarek. Palmy, które ulegną złamaniu podczas stawiania, są eliminowane w danej wysokości, jednak wykonawca ma możliwość skrócenia palmy i ponownego jej zgłoszenia do oceny. Najwyższą palmę w historii konkursu – mierzącą 37 metrów i 78 centymetrów - wykonał w 2019 roku, 21-letni wówczas mieszkaniec Lipnicy Górnej, Andrzej Goryl. Młody twórca, oprócz pasji do palm, interesuje się motoryzacją, jest strażakiem Ochotniczej Straży Pożarnej, pracuje w firmie budowlanej i pomaga rodzinie w gospodarstwie. Rekordowy wynik przyniósł mu rozpoznawalność w całej Polsce.

Rok 2020 po raz pierwszy w historii konkursu przyniósł jego odwołanie – z powodu pandemii. W 2021 roku wydarzenie odbyło się bez udziału publiczności i imprez towarzyszących, jednak historia

konkursu została zachowana. Komisja artystyczna oceniła palmy w pięciu kategoriach, a lipnickie dziedzictwo prezentowane było w mediach społecznościowych oraz relacjach prasowych, radiowych i telewizyjnych. W 2022 roku Konkurs powrócił w tradycyjnej formie. W ubiegłym roku komisja oceniła 61 palm powyżej 3 metrów wysokości. Najwyższa mierzyła 28 metrów i 59 centymetrów, a jej autorem był Daniel Drąg z Rodziną, laureat Grand Prix. Dodatkowo zgłoszono 266 palm dziecięcych do 3 metrów wysokości, ocenianych i nagradzanych na bieżąco w Biurze Organizacyjnym.

Tegoroczny 67. Konkurs Lipnickich Palm odbędzie się w Niedzielę Palmową – 29 marca 2026 roku na lipnickim rynku, z udziałem publiczności, rękodzielników, wystawców, zespołów regionalnych i grup artystycznych. Przede wszystkim jednak - z udziałem mistrzów wykonujących najpiękniejsze i najwyższe palmy na świecie. Serdecznie zapraszamy do udziału w tym niepowtarzalnym na skalę kraju i świata widowisku.